

YAPI DENETİMİ FORUMU (KONYA) (01 TEMMUZ 2011)

Yapı denetimi konusu ile ilgili tüm tarafların görüşlerinin paylaşılacağı ve sonuçlarının irdeleneceği Yapı Denetimi Yerel Forumları'ndan ilki EMO Konya İl Temsilciliği'nde, 01 Temmuz 2011 Cuma günü gerçekleştirildi. Toplantıda; EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş, EMO Ankara Şubesi Teknik Müdürü Neşe Ülker, EMO Ankara Şubesi Avukatı Cem Erkat, Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü temsilcisi Nihal Kaşıkırmaz ve İMO Konya Şubesi temsilcisi İrfan Yay "Yapı Denetim Yasası Mevzuatı ve Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konusunda görüşlerini dile getirdi.

Toplantının açılışını EMO Konya İl Temsilcisi Ali Kemal Başaran yaptı. Başaran, "Yapı denetimle ilgili sorunlar hâlâ çözülmedi. Forumda yapı denetim konusunda yapılan yanlışlıkları Konya'da nasıl en aza indiririz konuşacağız. Sorularınıza foruma katılan arkadaşlar yanıt verecek."

Forumda ilk olarak Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü'nden Nihal Kaşıkırmaz konuştu. Kaşıkırmaz'dan sonra EMO Ankara Şubesi Teknik Müdürü Neşe Ülker konuştu. Ülker şunları söyledi; "Konuşmamda yapı denetimde teknik sorunlardan bahsedeceğim. Bilindiği gibi yapı denetimle ilgili yasa çıktıktan sonra yapı denetim uygulanmaya başladı. Uygulama konusunda Ankara 19 pilot ilden birisiydi. Yapı denetimi ile ilgili olarak epey sorunlar yaşıyoruz. Ben burada üyelerimizin yaşadığı sorunlarla, yönetmelikten yasadaki kaynaklanan sorunla ilgili sunum yapacağım. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde, 'insanların sağlıklı ve güvenli konut edinmesi' hakkı belirtilmiş ülkemizde bu bildirgeyi imzalamıştır. 3194 Sayılı İmar Yasası'nda konut yapımı ile ilgili kurallar genel hatlarıyla belirlidir ancak yapılan konutların nasıl denetleneceği ayrıntılı olarak belirtilmemiştir. Bunlarla ilgili bir takım yönetmelikler çıkmışsa da hiçbir zaman kanunlaştırılmamıştır. Plânsız şehirleşmeler, ne yazık ki yasa koyucular tarafından bir takım afların yapılmasıyla çarpık

şehirleşme artmış, arkasından da 1999 Marmara'da büyük bir deprem yaşanmıştır. Bu deprem sonrası on binlerce insanımız ölmüş yüz binlerce konut kullanılamaz hale gelmiştir. 4708 Sayılı Yasa çıkarılmış yapı denetimi kanunu bu şekilde başlamıştır. Depremin üzerinden 12 yıl bu yasanın uygulanmaya başlamasından itibaren 10 yıl geçti. İdareler, yapı sahipleri mimar mühendisler daha doğrusu denetçiler yapılan işten denetlemeden yeteri kadar memnun değiller. 2011 yılına kadar 19 pilot ilde uygulanan yasa 2011 Ocak ayından itibaren tüm illerde uygulanmaya başladı. 3194 Sayılı Yasaya dönersek yapıların denetlenmesi çok tanımlı olmamakla birlikte yapının nasıl denetleneceği çok belirtilmez.

Yasa hazırlandığı zaman Meslek Odaları'na da görüş soruldu, ilgili kuruluşlara görüş soruldu. Ancak ne yazık ki Meslek Odaları'ndan gelen görüşler yasaya aktarılmadı. Aktarılmadığı için biz bir takım sorunlarla karşılaşıyoruz. Meslek Odaları'nın dediklerini dikkate almak gerekiyordu bu olmadı. Buradaki sıkıntılardan birisi yapı denetim yönetmelikte 2-3 yıl önce değiştirildi. İlk çıkan yönetmelik çok daha basit ve anlaşılmazdı. Bir takım değişiklikler yapıldı.

Orada kanundan gelen bazı hatalar yönetmelikte devam etti. Elektrik mühendislerin denetleyeceği alanı 120 bin metre kare olarak belirtiyor. Eskiden de böyleydi ama bu zaten çok büyük bir alandır. Minha olayı çıkartıldı, hak edilişlerden sonra minha ediliyor.

"Yapı denetim konusunda eleştirel olmaya devam edeceğiz"

Neşe Ülker'den sonra söz alan EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş şunları söyledi, "Kemal Bey başlangıçta yaptığı konuşmada 'Şubemiz son zamanlarda Konya'da yoğun çalışma işine girdi' dedi ama çok uzun zamandır yaptığımız bir şey. Yapı denetimi konusu ile ilgili başından beri 1999'un hemen sonrasında süreç başladığından beri eleştirel bakmıştık. Bu konularda eleştirel olmaya

devam edeceğiz. Hayatın içinde de böyle bir realite var, bir çok üyemiz meslektaşımız buralarda çalışıyor onların problemlerine; insanların yaşadıkları binaların sağlıklı olmasına yönelik bizim üzerimize düşen görevler var.

Yapı denetimle ilgili bütün olumsuzluklara müdahil olmak bizim Meslek Odamız olarak görevimiz. Uygulamanın hemen başlangıcından önce burada yapı denetimi ile ilgili bilgilendirme toplantısı yapılmıştı. Buralarda yapı denetimi nedir ne gibi problemler var yaklaşım ne olmalıdır problemler nasıl çözülürü dile getirmeye çalıştık. Yapı denetim ile ilgili ihtiyaç olursa eğitimler toplantılar Meslek Odası olarak gene bunları yapacağız. Bu konuda talebiniz olursa bize ya da Temsilciliğimize iletmeniz yeterli olacaktır.

Yapı denetim süreci 1999'da büyük Marmara depreminden sonra binaların yıkılması sonrası başladı. Depremden sonra deliller ki 'binalar, yapılar sağlıklı sağlam yapılmamış' dediler. Tepkileri azaltmak için o dönem birkaç müteahhit ve mühendise bunun faturası çıkartıldı. Göz ardı edilen önemli şeylerden birisi, 15-20 yıl önce mühendislik mesleğinin önemsizleştirilmeye başlamasıyla bu yaklaşım resmi düzeyde legalleşmiştir.

Elektrik mühendisliğinin çalışma alanı olan bir alan fen adamlığına da alınarak 'bu çok önemli bir iş değildir, ahım şahım eğitim almaya gerek yoktur' yaklaşımı üstü örtük olarak söylenmiştir. Yapı denetimi ile ilgili özündeki aksaklıklar, özündeki yanlış temel halen devam ediyor. Kemal Bey'in açılışta söylediği gibi gömleğin ya da ceketin ilk düğmesini yanlış iliklerse-niz devamı da yanlış olur. Yapı denetimi ona benziyor yanlış iliklenen düğme devam ettirildi. Arada bir bazı düğmeler çözülüp tekrar yapılmaya çalışılıyor ama işin özüne yönelik eleştirel bakış açısı yok. Dünyanın en güzel yasaları bizde ama ne kanunlar-

da ne yazdığımız önemli değil ne yaptığımız önemli. Güzel denilen kanunları gene uygulayan bizleriz ve bunların altını boşaltmak için elimizden geleni ne yazık ki yapıyoruz. Aslolan kanunu iyi yapmak değil ortaya çıkan hizmeti en iyi şekilde uygulamaktır .

Yapı denetim yapı denetim şirketlerine devredilmiştir. Nasıl eğitim sağlık alanı özelleştirildiye burada da belediyeler eliyle yapılan değişik süreçlerinde kamunun olduğu yapı denetim süreci şimdi özel şirketlere (yani her ilin yapı potansiyeline göre belirlenen Konya'da 27 tane yanılmıyorsam yapı denetim şirketlerine teslim edilmiştir. Yapı sahibi tarafından belirlenen, onlar tarafından iş verilen yapı denetim şirketlerine bu işler bırakılmıştır. Bazı kamusal denetim ayakları buralara devredilerek oralarda boşluklar oluşmuştur. Kağıt üzerinde boşluk yok kağıt üzerinde yapı denetçisi, denetçi eleman, şantiye şefi hepsi var. İşin fiiliyatına baktığımızda bunların olmadığı bir noktadayız."

Ramazan Pektaş'ın ardından İMO Konya Şubesi'nden İrfan Yay ve EMO Ankara Şubesi Avukatı Cem Erkat'ın konuştu. Konuşmalardan sonra üyelerin soruları katılımcılar tarafından yanıtlanarak forum sona erdi.

YAPI DENETİMİ FORUMU (SİVAS) (08 TEMMUZ 2011)

Yapı denetimi konusu ile ilgili tüm tarafların görüşlerinin paylaşılacağı ve sonuçlarının irdeleneceği Yapı Denetimi Yerel Forumları'ndan ikincisi EMO Sivas İl Temsilciliği tarafından, 08 Temmuz 2011 Cuma günü Sivas'ta gerçekleştirildi. Forumda EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş, EMO Ankara Şubesi Avukatı Cem Erkat, Mimarlar Odası Sivas İl Temsilcisi Serdar İnce ve Sivas Belediyesi İmar Müdürü Bilal Duman konuştu.

EMO Sivas İl Temsilcisi Mehmet Gürlek'in konuklara hoş geldiniz konuşmasının ardından söz alan EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş, yapı denetimin kamusal, bilim ve teknik kurallarına uygun olarak yapılması gerektiğini vurguladığı konuşmasında şunları söyledi; "Yapı denetim kuruluşları tarafından yapı denetçisi olarak çalışan arkadaşlarımıza 'işini o kadar önemsemene gerek yok, evden gelmene gerek yok, biz projeyi göndeririz sen imzayı atarsın' denilebilmekte ve ardından 'Projeye bakmasan da olur ama kesinlikle eksik yazma' ricalarında bulunulmakta. Bu da özelleştirmenin yansıması olarak karşımıza çıkmakta. Yapı denetçilerinin denetlemesi gereken yapıları teknik ve fen kurallarına göre denetlemesi istenmemekte, bunun karşılığında 'yapı denetçilere zaten bu işi yapmıyorsun sana o kadar çok da ücret veremem' denilerek bir miktar harçlıkla bir prosedür yerine getirilmek istenmektedir. Ne yazık ki ezici çoğunluğun çalışması bu şekilde. Olması gerekerek işini yapanları tenzih ederim, kabul edilmeli ki onlar azınlıkta kalmaktalar. Esas görüntü yapı denetim kuruluşlarıyla yapı sahipleri arasındaki bağın koparılmamasıyla böyle ucubik görüntü ortaya çıkmaktadır.

Yapı denetiminde yapılması gereken denetimin sorumluluğun yerine getirilmesi gereken prosedürler aracılığı ile yapı denetimin deneticilerine bırakılmasıdır. Yapılması istenmeyen denetleme var, yapı sahip-

leri ile yapı denetim kuruluşları arasında para ilişkisi var. Bir de yapılan işin hukuk karşısında sorumluluğu var. Bizim üyelerimiz için de diğer Meslek Odası üyeleri için de geçerlidir, ne yazık ki yapmadıkları, bilmedikleri denetim için imza atmaktalar ya da imzaları taklit edilmekte. Orada yapılan yanlış teknik fen kurallarına aykırı işlem varsa, bunun sorumlusu yapı denetçisidir.

1999 Marmara Depremi'nden sonra yıkılan bütün binaların sorumluluğu burada adını anmayacağın bir müteahhide ihale edildi. O zamanki toplumda esen hava şöyleydi; 'her şey bu müteahhidin yüzünden' denildi. Mesele, yanlış takip edilen bir yoldu. İşin özü itibariyle insanlara sağlıklı yaşam hakkı sunmak yerine o yapılan yapılardan kâr elde etmek daha fazla kazanmaktı. Bu yanlış öz gidildiği için binalar yıkılmıştı. Tam da bu noktada o gün fatura o müteahhide çıkartıldı ama bundan sonra yapı denetim sürecinden geçmiş binalarda ister deprem ister başka nedenle problem yaşanırca can ve mal kaybı yaşanırca, en önemli sorumluluk o işin sorumlusu olacak kişi yapı denetiminde imzası olan kişidedir.

Bu sorumluluk konusunu özellikle yapı denetimde çalışan arkadaşlara her yerde hatırlatıyorum. Siz orada kamu adına denetim yapıyorsunuz. Hem işin yapılması ile ilgili hem de bu işin bedelinin alınması süreçlerinde meslek onurunuzu ve orada bir gün insanların zarar görebileceği duygusuyla hareket etmeniz en önemli insani yanınızdır.

Yapı denetim ne değildir? Mevcut uygulamalarla düzenlemelerle sağlıklı yapılar değildir. Mevcut düzenleme ve uygulamalar adına kamu adına bir denetim değildir, ticari bir faaliyettir. Bu şartlar altında yapı denetim sürecinde çalışanların ya da çalışması gereken meslek erbaplarının hak ve çıkarlarını korumak değildir. Mevcut halde yapı sahibiyle yapı denetçisi kuruluşlar arasında ticari ilişki ile sınırlı diyebileceğimiz durumdur. Buradaki sorumluluk ne yazık ki yapı denetimde altında imzası olan meslektaşlarımızdadır. Bütün bu verili koşullar altında olması gereken bizce şudur; kamusal teknik bilimsel esaslara, fen kurallarına dayalı sağlıklı odağında kâr değil insan olan bir yapı denetim süreci hepimizin hakkıdır. Hepimiz böyle bir yapı denetimin ortaya çıkması için kendi bulunduğumuz noktadan mücadele vermeliyiz."

Ramazan Pektaş'ın açılış konuşmasının ardından forumda ilk önce Sivas Belediyesi İmar Müdürü Bilal Duman konuştu. Duman'ın ardından Mimarlar Odası Sivas İl Temsilcisi Serdar İnce ve Avukat Cem Erkat yapı denetim ile ilgili bilgiler verdi.

ASANSÖR MESLEK ALANI ÇALIŞTAYI (09-10 EYLÜL 2011)

Asansör alandaki yenilikler, mevcut sorunlar ve gelişen teknolojilerin konuyla ilgili kamu ve özel sektör temsilcileri, uygulayıcıları, kullanıcıları ve araştırmacıları arasında tartışılması, bilginin paylaşılması, karşılıklı ilişkilerin gelişmesi amacıyla 09-10 Eylül 2011 tarihlerinde Ankara Milli Kütüphane'de "Asansör Meslek Alanı Çalıştayı" düzenlendi.

Çalıştayın açılış konuşmasını yapan EMO Ankara Şubesi Asansör Kontrolleri Koordinatörlüğü Teknik Görevlisi ve Asansör Komisyonu Üyesi Tonguç Ünal şunları söyledi; "Asansör alanı ile ilgili böyle bir çalıştay gerçekleştirme fikri Asansör Komisyonu'nda uzun süredir konuşuluyordu. Yaklaşım da şu; özellikle 2003'ten sonra asansör meslek alanında büyük değişimler meydana geldi. Bu değişimlerle ilgili bir çok sıkıntılar mevcut. Asansör alanının mühendislik alanı olarak görülmeyip farklı uygulamalara geçilmesi, denetimlerde yaşanan sıkıntılar, üretim süreçlerinde karşılaşılan problemler gibi hepimizi kaygıya düşüren gelişmeler ortaya çıktı.

Geçmişten beri süregelen hem meslektaşlarımızın hem de asansör emekçilerinin yaşadığı sıkıntılar var. Örneğin emniyet tedbirleri ile ilgili sıkıntılar var. Tüm bunların hepsini bir düşüldüğümüzde böyle bir çalıştay yapma fikri ortaya çıktı. Ülkemizde bu yöndeki çalışmalar, İzmir'de iki senede bir gene EMO'nun gerçekleştirdiği sempozyumlarda ele alınıyor. Ankara'da ise bu tür bir etkinlik yapılmamakta. Bu alanda Ankara'da 100'ün üzerinde meslektaşımızı çalışmalarını sürdürüyor. Böyle bir eksikliği gidermek adına çalıştay düzenleme fikri ortaya çıktı. Bu çalıştayda sadece meslektaşlarımızın değil bu alanda çalışan tüm arkadaşlarımızın, bina yöneticilerin ve kullanıcılarını sorunlarını ele alacağız. Asansörle ilgili son değişikliklerle ilgili tüm sorumlulukların bina yöneticilerine verildiğini görüyoruz ancak bu konuda kamuoyunda hiçbir bilgilendirme yapılmıyor. Kaza olana kadar hiçbir yöneticinin ne yapması konusunda fikri yok. Onların da bilgilendirilmesi bakımından konulara dahil ettik.

Ülkemizde eksik olan bir başka konu Ar-Ge ve bilimsel çalışmalar. Bu anlamda da ülkemizde çalışmalarını yapan arkadaşlarımız var düzenlenecek oturumlarda gerekli sunumlarını gerçekleştirecekler. Tüm bu konular bu iki gün içinde ele alınacak ve daha sağlıklı biçimde asansörlerimizi kullanmamızı sağlayacak. Umarım buradan yeni fikirler ortaya çıkacaktır."

"Asansör ruhsatlandırma ve denetimleri piyasa- laştırılıyor"

Tonguç Ünal'dan sonra söz alan EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş şunları söyledi; "Asansör Meslek Alanı Çalıştayı etkinliğinin düzenlenmesi için emek veren bütün arkadaşlarımızı-

za teşekkür ediyorum.

Umarım iki gün sonra burada bulanmaktan memnun olmuş insanlar olarak çalıştaydan ayrılacağız. Teknolojinin hayatımıza daha çok girmeye başlamasıyla vazgeçilmezliği birbirini takip eden süreçler bulunuyor. Bu ihtiyaç belirle-tasarla-üret sürecinin, sürekli tekrarlanarak daha konforlu ve daha gü-

venilir ürünlerle tanışmamızı ve yaşantımızı kolaylaştırması sağlaması gerekirken, bir de bakıyoruz ki bu süreç aslında iki toplumsal kesimin yani; emeğiyle geçinenler ile sermaye sosyal sınıflarının çıkarlarının çatıştığı, bu çatışmadan da emeğiyle geçinmeye çalışanların zararlı çıktığı döngüler yaşıyoruz.

Örnekler mi? Çok değil birkaç gün önce, Gerze ve Tortum'da yaşanan olaylar. Hopa'da son birkaç aydır bir kısmı basına yansıyan bir kısmı sansürlenmiş olaylar. Belki asansör ile çok doğrudan ilgisi olmayan bu olaylar teknoloji ve insan/toplum yaşamı arasındaki süre giden bir çatışma olduğunu göstermekte. Daha iyi bir yaşam için daha fazla teknoloji, daha fazla enerji!. Malum çevrelerin ve sosyal kesimlerin bu lafı kulağa hoş gelebilir, ama bu sözün son sözcüğünü değil, tüm sözcüklerini dikkate alırsak ve hatta odağını alırsak "daha iyi bir yaşam" amacının temel olduğunu görürüz.

Evet daha iyi bir yaşam için insan topluluğu kendisini ve bilgi dağarcığını geliştirmelidir. Ancak daha iyi yaşam odağı terk edilir ya da görmezden gelinirse geriye daha fazla teknoloji ve daha fazla enerji kalır. Milyonlarca yıllık doğal çevre dengesini bozarak bırakın daha iyisini bir yaşam söz konusu olabilir mi? Ya da; daha fazla teknoloji yalnızca bir kesimin daha fazla kazanç elde etmesinin gerekçesi olarak kurgulanıp, başka süslü laflarla bunun üstü örtülebilir mi? Bu alan asansör gibi hayati bir meslek alanı olabilir mi? Mantiğimize göre hayır ama yaşadıklarımıza bakınca ne yazık ki olabiliyor.

Yaklaşık 30 yıl önce dünyada ve buna paralel olarak ülkemizde estirilmeye başlanan küreselleşme rüzgârları, çok değil 30 yıl içinde dünyanın tüm ekonomik dengelerini alt üst ederek sıklıkla bölgesel ya da küresel krizler üretmeye başlamıştır. Kamuya ait mal ve hizmet üretim araçlarının sermayeye sunulmasından sonra, kamusal denetimin de fiili olarak ortadan kalkması gündeme gelmiştir. Şimdi içinden geçilen süreçte kamu denetiminin adının var olacağı ama kendisinin olmayacağı bir sürece yelken açılmıştır. Asansör denetimi ile ilgili olarak yapılan düzenlemeler bunun bariz örneklerinden birisidir. AB mevzuatına uymak adına yapılan bu çalışmalar, aynı zamanda GATS düzenlemeleri ile de ilişkilidir. Girmedığımız ve gireceğimizin de şüpheli olduğu bir AB ve AB düzenlemeleri hayranlığı ile toplumun ihtiyaçlarını değil, sermayenin ihtiyaçlarını gözeten düzenlemler yapılmaktadır.

Şimdi bu cümlelerin ışığında asansör alanına baktığımızda; verilerin sağlıklı olmadığı, denetimlerin kamu adına yerel yönetimler tarafından yapılmadığı, meslek odalarının bu boşluğu yerel yönetimlerle yapılan protokoller ile doldurmaya çalıştığı, ülke genelinde kullanımda olan asansörlerin yaklaşık %10'unun yıllık denetimlerden geçtiği, denetlenen asansörlerin önemli bir kısmının kullanılmasının kesinlikle sakıncalı bulunduğu bir noktada, asıl yapılması gereken yerel yönetimlerin montaj aşamasından yıllık periyodik kontrole kadar her aşamada daha güçlü bir şekilde içinde olması gereken asansör ruhsatlandırma ve denetimleri piyasalaştırılıyor. Ankara'da her yıl 1 kişi asansör kazalarında hayatını kaybetmekte 7-8

kişi ise yaralanmaktadır. Türkiye geneli düşünüldüğünde bu rakam daha da yüksektir ve bu ölümlerin önemli bir kısmı denetim ve bakımlarla önlenemez ki bu bakımların tekniğe uygun yapılmaması cinayettir. Büyükşehir Belediyesi İtfaiyesi tarafından istatistiklere yansımaya kazalar olduğu da tahmin edilmektedir. Asansörlerin hayatımıza girmesinin üzerinden epey bir zaman geçmiş ve artık asansörlerin önemli bir kısmı teknik ömrünü doldurmaya başlamıştır. Bu noktada denetimlerin önemi çok daha fazla olup ticari işletmelerin her iş türünde olduğu gibi maliyet odaklı çalışma kültürüne terk edilemeyecek kadar hayati bir konudur. Ticari yaşamın bir gerçeğidir, hepimiz biliyoruz ki piyasa denilen sihirli sözcüğün en birinci kuralı maliyet düşürmek, ikinci kuralı daha fazla kar etmektir. Şimdi siz bu iki altın kural ile işleyen bir mekanizmaya insanların canını taşıyan asansörlerin üretim sonrası ruhsatlandırılması ve denetlenmesini teslim

edin. Bu bakış açısı bir önyargı mıdır? Evet belki bir ön yargı ama çok sağlam temellere oturan bir yargı. Ülkemiz daha yakın tarihte özelleştirmeler yaşadı ve hala devam ediyor. Sağlıkta, eğitimde, haberleşmede ve enerjide bir çok özelleştirme uygulaması yapıldı. Bu uygulamaların hangisinden sonra toplum daha iyi olduğunu düşündü?

Evet cevap hiçbirisi. Şimdi bu gerçek ortadayken, iyi işlemeyen sürecin faturasını süreci çalıştırmayanlara değil de bir belirsizliğe kesmek, ya da bazen de garip bir şekilde buna cevap olarak en yetkili ağızlar 'aaa devletçilik mi kaldığı, sen devletçi misin yoksa hah hah haa' diyerek nasıl bir "devlet adamı" olduklarını gösteriyorlar. İşte bu anlayışın iyi niyetli olmayan yöntemleri ile çalıştırılmayan ya da kötü çalıştırılan süreçler piyasalaştırılmaktadır. Mühendislik; bilgiyi, bilimi ve teknolojiyi insan ve toplum yararına kullanmak demektir. Bir mühendis olarak sürekli sermayeyi kutsayan, vatandaşı müşteri olarak gören anlayışı yadırgamaya devam ediyorum.

Temel olarak bizim baktığımız nokta bu. Elbette farklı bakış açıları da olacaktır, zaten bu etkinlik de farklı bakış açıları ile aynı düzlemde buluşmak için düzenlendi. Her ne kadar bazı anlayışlar kendisi gibi dü-

şünmeyenleri yok sayarak etkinlikler düzenlese de biz Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesi olarak, bizim gibi düşünmeyenlerle her zaman diyalog içinde olduk. Başkasının farklı düşünmesinden korkmak, onları yok saymak veya yok etmeye çalışmak günümüzün yaklaşımı değil geçmişin otoriter ve baskıcı yöntemlerindedir.

Burada farklılıklarımızdan zenginlik yaratmak üzere bulunan herkese teşekkür ediyorum. Bu zenginliğimizin gelecekte daha da artması için, asansör alanında ortak çalışmalar yapmak için her zaman hazır olduğumuzu dileğimizin bütün ilgili kuruluşların bu yaklaşım içinde olmalarını beklediğimizi belirtmek istiyorum. Bugün ve yarın burada yapılacak toplantıların bir son değil bir başlangıç olmasını, meslek alanıyla ilgili tüm kuruluşların aynı gemide olduklarının bilinciyle gemiyi hep beraber yüzdürebileceğimizi unutmaksızın el ele çalışacaklarına olan inancımızı vurgulamak istiyorum. Destek veren tüm kişi ve kuruluşlara EMO Ankara Şubesi adına teşekkür ediyor, başarılı bir çalıştay olmasını diliyorum."

Açılış konuşmalarının ardından çağrılı konuşmacı Kocaeli Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. H. Tarık Duru "Asansörlerde Yeni Teknolojiler ve Eğilimler" konulu sunumunu yaptı.

Sunumun ardından I.Oturuma geçildi. Oturum Başkanlığını EMO Ankara Şubesi Asansör Kontrolleri Koordinatörlüğü Teknik Görevlisi Rüstem Özata'nın yaptığı oturumda "Asansör Teknolojileri ve Teknik Sorunlar" konusu ele alındı.

Oturuma Gazi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Cengiz Taplamacıoğlu, Ekon Kontrol Sistemleri'nden Özcan Kamışlı, Akar Asansör'den Murat Güngör-Alperen Üşüdü ve Otis Asansör'den Ergün Alkan katıldı.

Asansör Meslek Alanı Çalıştayı ilk gün II. Oturum'da "Asansör Üretim Süreçleri" konusu ele alındı. Oturum Başkanlığını EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş'ın yaptığı oturuma EMO Ankara Şubesi'nden Mustafa Tutsak ve ANASDER Başkanı Hakan Başkaraağaç konuşmacı olarak katıldı.

ASANSÖR MESLEK ALANI ÇALIŞTAYI 2. GÜNÜNDE "ASANSÖR DENETİM SÜREÇLERİ", "İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ", "YÖNETİCİLER, KULLANICILAR, ÇALIŞANLAR, KAMU VE FİRMALAR GÖZÜNDE ASANSÖR SEKTÖRÜ" TARTIŞILDI

EMO Ankara Şubesi tarafından düzenlenen "Asansör Meslek Alanı Çalıştayı"nın 2. gününün ilk oturumunda "Asansör Denetim Süreçleri" tartışıldı. Oturum Başkanlığını EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Tokmak'ın yaptığı oturuma, EMO Ankara Şubesi Asansör Kontrolleri Koordinatörlüğü Teknik Görevlisi Tonguç Ünal, ANASDER'den Taner Kalyon, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Uzmanı Gül Bocadoğlu Dölek, Yenimahalle Belediyesi'nden Murat Atasoy ve TSE'den Hüseyin Özdamar konuşmacı olarak katıldı.

EMO İzmir Şubesi'nden Bülent Çarşıbaşı'nın "Yasal Mevzuat, Asansör Meslek Alanı ve Meslek Odaları" konusunda sunduğu bildirin ardından ikinci oturumda "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusu" ele alındı. Oturum Başkanlığını EMO Ankara Şubesi Sayman Üyesi Ebru Akgün Yalçın'ın yaptığı etkinlikte Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan Rahmi İnan, EMO Yozgat İl Temsilcisi Nurhan Parlak, EMO Ankara Şubesi'nden Mustafa Tutsak konuşmacı olarak katıldı. Her iki oturumda sunum yapanlara izleyenlerin soruları yöneltmesinin ardından etkinlik Oturum Başkanlığını EMO Ankara Şubesi Yazman Üyesi Ömürhan Soysal'ın yaptığı "Yöneticiler, Kullanıcılar, Çalışanlar, Kamu ve Firma Gözünde Asansör Sektörü" başlıklı serbest kürsü ile sona erdi.

2
0
1
1

ANKARA

www.amac.org.tr

9 - 10 Eylül 2011

Asansör Meslek Alanı Çalıştayı

Milli Kütüphane

Bahçelievler Son Durak 06490 Ankara

İletişim: TMMOB EMO ANKARA ŞUBESİ Adres: Necatibey Cad. No 102/3 Maltepe Ankara
Telefon : 0312 231 44 74 - 112 Faks : 0312 232 10 88
e-posta : etkinlik.ankara@emo.org.tr Sempozyum Sekreteri: Murat KÜÇÜKARSLAN

YAPI DENETİMİ FORUMU (ANKARA) (16 EYLÜL 2011)

EMO Ankara Şubesi tarafından, 16 Eylül 2011 Cuma günü Milli Kütüphane'de "Yapı Denetimi Forumu" düzenlendi. Forumunda "Yasal Durum ve Hukuksal Sorunlar", "Yapı Denetiminde Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu oturumların ardından "Serbest Kürsü" gerçekleştirildi.

EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Saymanı Ebru Akgün Yalçın forumun açılış konuşmasında yapı denetim konusunun yıllardır kanayan bir yara olduğunun altını çizerek "Yapı denetimi konusunda burada kalmayıp gelecekte de ortak sorunumuzu ve çözüm önerilerimizi tartışmaya devam etmemiz gerektiği kanısındayım" dedi.

Ebru Akgün Yalçın konuşmasında özetle şunları söyledi, "Emek ve meslek örgütünün çok değerli temsilcileri, camiamızın değerli meslektaşları hepinizi saygıyla selamlıyorum. EMO Ankara Şubesi tarafından, bugün burada düzenlenecek forumda "Yasal Durum ve Hukuksal Sorunlar", "Yapı Denetçilerinin Karşılaştığı Sorunlar ve Sorumlulukları" konulu oturumların yapılmasının ardından "Serbest Kürsü" düzenlenecek ve yapı denetim konusunda herkes eteğindeki taşları dökecek. Yıllardır kanayan bir yara olan ve hepimizin farklı noktalardan bakıp bir şekilde eleştirdiği yapı denetimi konusunda sorunlarımızı ve çözüm önerilerimizi konuşmak, tartışmak bu konuda belli noktalarda ortaklaşabilmek için bu tartışma platformunu oluşturduk. Yapı denetimi konusunda burada kalmayıp gelecekte de ortak sorunumuzu ve çözüm önerilerimizi tartışmaya devam etmemiz gerektiği kanısındayım.

Kamu adına denetim eğer göz ardı edilirse tıpkı 1999 Marmara Depremi'nde olduğunu gibi her şey bir gün üstümüze yıkılabilir, on binlerce insanımız yaşamını yitirip ailesiz, evsiz barksız kalabilir. Burada da yapı denetim konusunda piyasacı anlayış egemen kılınarak kamunun elinde olan her alanın kuralsızlaştırılması istenmektedir. Siyasi iktidarlar kamuyu denetim dışına çıkartarak bu alanları kendi yandaşlarına peşkeş çekme anlayışını maalesef sürdürmektedirler.

17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 Marmara Depremlerindeki can ve mal kaybından sonra TMMOB ve Odaları devre dışı bırakan 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun çıkarılmış ve denetim işinin 19 ilde özel kuruluşlarca yapılması sağlanmıştır. Kanunda değişiklik yapılarak 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren de tüm Türkiye'de yani 81 ilde uygulanmasına baş-

lanmıştır. "Her şeyin özeli güzeldir" mantığı ile kamusal bir hizmet olan yapı denetimi amacı dışında kullanılan bir alan haline getirilmiş ve doğabilecek sorunlar TMMOB tarafından önceden bildirilmiş olmasına rağmen, yapı denetimi yasası çok kısa bir zamanda yeterli ve ayrıntılı düzenlemeler yapılmadan yürürlüğe girmiştir. Depremin üzerinden 12 yıl, yasanın uygulanmasından bu güne kadar 10 yıl geçmiştir. Ancak, ne yasa hazırlayıcılar, ne idareler, ne de bu yasa ile denetim görevini yerine getirmeye çalışan mimar ve mühendisler ile yapı sahipleri yasanın uygulanmasından memnun değildiler. Kısacası yapı denetim sürecinin bütün bileşenleri yapı denetim yasasının mağduru haline gelmişlerdir. Bilindiği gibi yapı denetim süreci 1999'da büyük Marmara depreminde binaların yıkılması sonrası başladı. Depremde tepkileri azaltmak için o dönem birkaç müteahhit ve mühendise yıkılan binaların ve ölümlerin faturası çıkartıldı. Yapı denetimi ile ilgili özündeki aksaklıklar, özündeki yanlış temel halen devam ediyor. Gömleğin ya da ceketin ilk düğmesini yanlış iliklerseniz devamı da yanlış olur. Yapı denetimi ona benziyor yanlış iliklenen düğme devam ettirildi. Arada bir bazı düğmeler çözülüp tekrar yapılmaya çalışılıyor ama işin özüne yönelik eleştirel bakış açısı yok.

Yapı denetim yapı denetim şirketlerine devredilmiştir. Nasıl eğitim sağlık alanı özelleştirildiyse burada da belediyeler eliyle yapılan değişik süreçlerinde kamunun olduğu yapı denetim süreci şimdi özel şirketlere teslim edilmiştir. Yapı denetimle ilgili bütün olumsuzluklara müdahil olmak bizim Meslek Odamız olarak görevimiz. Bu işi yapan üyelerin sorunları bizim sorunlarımız. Odalar olarak yıllardır sürdürdüğümüz kamu adına bu denetimlerde bulunmak bununla ilgili tartışmalara katılmak istiyoruz, diyor foruma katkı koyan, düşünce ve çözüm öneren, forumda emeği geçen herkese EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum. Tüm duyarlı kamuyu, kamunun haklarını ve çıkarlarını savunan TMMOB'nin iradi gücü ile Denetçi ve kontrol elemanı mimar ve mühendislerin gücünün bir araya getirilerek kamu adına denetim yapılması mücadelesini hep birlikte sürdürmeye çağırılmaktayız.

"İşlemeyen Sistem Yaygınlaştırıldı"

Forumda konuşan EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş da, TMMOB ve Oda bünyesinde

önemli bir sorun alanı olarak üzerinde tartışılan yapı denetimi konusunda düzenlenen etkinliğin önemi ne dikkat çekerek EMO Ankara Şubesi'ne teşekkür ederek başladığı konuşmasında; Forumun, meslek ve meslektaşların karşılaştığı sorunlara yanıtlar üreteceğine ve bu alanda yapılacak başka birçok çalışmaya zenginlik katacağına inandığını belirtti. "Tüm binalar denetlenecek" söylemi altında Türkiye'de işlemeyen ve sorunlu bir sistem olan yapı denetiminin 2011'den itibaren ülke çapında yaygınlaştırıldığını hatırlatan Göltaş, "Sistemin işlemediğinin ve sorunları olduğunun eski adıyla Bayındırlık ve İskan Bakanlığı da farkındadır ki Resmi Gazete'de yapı denetimi sisteminin yaygınlaştırılmasına ilişkin kararı yayımladıktan sonra sistemin sorunlarının çözülmesi için çalışacakları yönünde açıklamalar yapmışlardır. Bu koşullar altında yapı denetiminin yaygınlaştırılması değil, denetimsizliğin kabulü söz konusudur" dedi. Göltaş, 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'u eleştirerek, şu bilgileri aktardı:

"4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun, 2001 yılında Odalarımız başta olmak üzere pek çok kurum ve kuruluşun uyarıları ve önerilerine rağmen insanların can ve mal güvenliğini kar güdüsüne teslim eden bir sistem olarak 19 pilot ilde uygulamaya sokulmuştur. Yapı denetimi işinin ticarileştirilmesi ve denetim görevini yapacak mühendislerin bağlı oldukları meslek örgütleriyle ilişkisinin koparılması sonucu ticarileşmiş sistemin içine özgürce denetim olanağından yoksun olarak atılmışlardır. Bu nedenlerle sistem işlememiş ve yoğun eleştirilere neden olmuş, çeşitli yasa ve yönetmelik değişiklikleri yapılmış olmasına karşın sistemin temel mantığı değişmediği için sıkıntılar devam etmiştir. Şimdi ise 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Yasa, Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2011'den itibaren 81 ilin tümüne yayılmıştır. Ülkemizde yapı denetim sisteminin 19 ilde pilot uygulamaya başlamasının üzerinden 10 yıl geçmiş, bu sistemle birlikte depremselliği ve sorunları aynı olan bir coğrafyada iki farklı sistem uygulanması gibi garip bir durum oluşmuştur. Alınan karar bu garipliği ortadan kaldırmakla birlikte, elimizde işlemeyen bir sistem olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Yasanın aksayan ve uygulanamayan yanlarının ilgili tarafların görüşlerine başvurularak düzenlenmesi, yasa hedefleri açısından yaşamsal önem taşımaktadır."

"Meslektaşlarımız İmzacı Konumuna Sokuldu"

"Yapı Denetimi konusunda en temel sorunun, şirketlerin ücretli çalışanı, hatta imzacısı konumuna soku-

lan yapı denetçisi mühendis ve mimarların mesleki bağımsızlıktan yoksun bırakılarak denetim yapan değil, yalnızca imzacılık yaptırın, hatta imzasını kullandıran bir ortam yaratılmıştır" şeklinde konuşan Göltaş, bunun temel nedeninin ise yasanın mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme ve denetleme boyutlarını içermemesi olduğuna işaret etti. Göltaş, sorun karşısında eski adıyla Bayındırlık Bakanlığı'nın şimdi adıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın çareyi, meslek örgütleriyle işbirliğinde aradığını ve mevcut denetçi mühendis ve mimarlara Odalar eliyle eğitim verilmesini sağladığına dikkat çekti. Cengiz Göltaş, süresi 5 yıl olan Yapı Denetçiliği ve Proje Denetçiliği Belgesi'nin geçerli olduğu süre içinde meslek içi eğitimlerin sürekli hale getirilmesi 2006-2007 yıllarında Bakanlık ve Odaların eşgüdüm halinde hayata geçirdiği eğitim çalışmasının devam edilmemesini ve yasa dışı eğitime ilişkin hükümlere yer verilmesini önemli bir eksiklik olarak nitelendirdi.

"Yapı Denetimi Denetimsizliğe Mahkum Edildi"

Sistem içerisinde yaratılan ve "imzacılık" olarak tabir edilen uygulamaların, yapı denetçisi mühendis ve mimarları da düşük ücretle çalışmaya mahkum ettiğine dikkat çeken Göltaş, kamusal bir hizmet olan denetim işinde yaratılan rekabet ortamının denetimsizliği getirdiğini söyledi. Göltaş, şunları kaydetti: "İlgili yasaya göre yapı denetim kuruluşlarının yapı sahipleri tarafından belirlenmesi gerekirken, uygulamada yapı denetim kuruluşları müteahhitler ile yüz yüze gelmekte, bu durum haksız rekabete neden olmakta, bağımsız bir yapı denetim oluşmasının koşulları en başta yok olmaktadır. Mühendis ve mimarların meslek odalarıyla bağlarının koparılmış olması nedeniyle de meslek örgütlerinin hem üyeleri hem de mesleğin yapılışı üzerinde herhangi bir gözetim ve denetimi söz konusu olamamaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) gereği

yapı denetçisi mühendis ve mimarları kendisi denetlemeye çalışmakta, ancak böyle bir organizasyona sahip olmaması, mühendis ve mimarların sicillerinin odalarda tutuluyor olması nedeniyle bu denetim mekanizması etkin bir şekilde işlememektedir. Bakanlık müfettişleri eliyle yapı denetim kuruluşları ve denetçi mühendisler hakkında yürütülen soruşturmalar ise pek çok üyemizin gereksiz yere mağduriyetine neden olmaktadır.

Odalarımızca yıllar önce vefat etmiş mühendislerin yapı denetçisi olarak gösterildiği saptanmakta, bu tür durumlar hakkında Bakanlık yine Odalarımızca uyarılmaktadır. Denetimsiz ortamda, Bakanlıkça verilen belgeler piyasada 'kiralınır' hale gelmiştir. İnternet üzerinde kariyer ve iş ilanları sitelerinde 'kiralık denetçi belgesi' ilanları yayınlanmaktadır. "Nüfusunun yüzde 98'i deprem tehlikesi altında yaşayan Türkiye'de konutların yüzde 67'sinin kaçak ya da ruhsatsız olduğunu vurgulayan Göltaş, bina stokunun yalnızca yüzde 40'ının oturulabilir durumda olmadığını altını çizdi.

Göltaş, mevcut yasanın, kamu yapı ve tesisleri ile ruhsata tabi olmayan yapılar, bodrum kat hariç tek parselde bulunan ve 200 metre kareyi geçmeyen iki katlı müstakil yapıların kapsam dışında bıraktığını belirterek, 2011'den itibaren yapı denetiminin tüm illerde uygulanacak olmasının ülkedeki tüm binaların aynı sistem içerisine girdiği anlamına gelmediğini vurguladı.

Konuşmasını "Yapı üretim sürecinin; yer seçiminden planlamaya, yapı tasarımından üretimine, yapı üretiminden kullanım aşamasına kadar kamu otoritelerinin denetiminde işleyen bir süreç olması gerekmektedir. Ancak son 4708 sayılı yasa ile denetim işlevi piyasaya açılmıştır" şeklindeki ifadeler ile sürdüren Göltaş, bu açılımın bedelinin büyük kısmının proje müellifi ve yapı denetimci üyelere çıkartılmasına tepki gösterdi.

"Örgütlü Mücadele Edilmesi Şart"

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Göltaş, denetimi üstlenilen yapıda sorumluluğun iş güvenliğiyle başlayıp, binanın mimari yapısındaki en ufak değişiklikler hakkında ilgili kurum kuruluşları bilgilendirmeye kadar devam ettiğini vurgulayarak, bu alanda çalışan EMO üyelerinin yapı denetiminde hatalı yapılan kontroller sonucu cezai, hukuki ve idari yaptırımlarla karşı karşıya kalınmakta olduğuna dikkat çekti.

Katılımcıları, EMO'nun şube ve temsilciliklerinde oluşturulan yapı denetim komisyonlarına katkıda bulunmaya davet eden Göltaş, "Sistemin bize dayattığı bu uygulamanın düzeltilmesi, üyelerimizin bu alanda mesleklerini, kamu çıkarı adına uygulayabilmeleri ve emeklerinin karşılığını alabilmeleri için örgütlü mücadele etmemiz şarttır" diye konuştu.

Forum, açılış konuşmalarının ardından ilk oturumda "Yasal Durum ve Hukuksal Sorunlar" ele alındı. EMO Ankara Şubesi'nden Kadir Özkan'ın yönettiği oturumda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nden Erkan Ersoy, Yenimahalle Belediyesi'nden Tacettin Demirbaş, Çankaya Belediyesi'nden Ceyhun Akkuş, İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Ankara Şubesi'nden Hüseyin Kaya, Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nden Ahmet İmran Karaman, EMO Ankara Şubesi'nden Cem Erkat ve EMO Ankara Şubesi'nden Ali Yiğit konuşmacı olarak yer aldı. Forumun ikinci oturumunu EMO Ankara Şubesi Yapı Denetim Komisyonu Başkanı Nezir Özsoy yönetti. "Yapı Denetçilerinin Karşılaştığı Sorunlar ve Sorumlulukları" başlıklı ikinci oturumda EMO Ankara Şubesi Teknik Müdürü Neşe Ülker, EMO Ankara Şubesi'nden Satılmış Caner, İMO Ankara Şubesi'nden Hüseyin Kaya, Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nden Ahmet İmran Karaman konuşmacı olarak yer aldı.

